

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

V. Duo hic orandi modi S. Scripturæ verbis declarantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

eam ipse mihi dare dignetur. Ipse nos, quæ eius bonitas, & effusa liberalitas est, ad hoc oris sui osculum, & ad altissimam hanc orationem & contemplationem, si modo eam nos habere voluerit, sustolleret: neque enim res est quam aut docere ipsi possimus, aut cui nos applicare possimus vel debeamus.

CAPVT V.

Duo hi orandi modi sacra Scriptura verbis declarantur.

DVos hos orationis, quos diximus, modos egregie clareque nobis Spiritus sanctus apud Ecclesiasticum declarat. Dicit namque eo loco de viro sapiente, per quem Ecclesia communiter iustum intelligit, *Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum, qui fecit illum, & in conspectu altissimi deprecabitur.* Primo ordinariæ orationis modum ponit; summo mane nimirum & diluculo strato exurgere debet: atque illud tempus est orationi faciendæ peropportunum, & ideo in Scriptura notissimum. Hinc in ea legimus: *Mane adstabo tibi.* Praueni in maturitate, & clamami. *Praueniunt oculi mei ad te diluculo, ut mediterer eloquia tua. Ad te de luce vigilo.* Addit, *ad vigilandum:* quia vigilans & alacer sit oportet, non autem dormire, aut orationem velut quoddam ceruical aut puluillum vsurpare. Quid amplius? *Cor suum tradet* orationi: ut non solo corpore illi præsens adsit, animus vero ac mens alibi in negotiis peregrinetur, quam sancti Doctores vecordiam cordis vocant *somnolentiam.* Cor enim languidum, graue, & somnolentum magnum est ad orationem impedimentum, hoc namque illam impedit reuerentiam, quæ cum Deo tractare volenti necessaria est. Quid autem hanc in iusto reuerentiam producit? *Ad Dominum qui fecit illum, & in conspectu altissimi deprecabitur.* Cum enim confi-

dero in Dei me præsentia versari, & abire me vt tam potentem sublimemque maiestatem alloquar, hoc me reuerenter & attente coram eo cogit consistere. Hæc videlicet præparatio ac dispositio est, quam dum ad orationem accedimus, præferamus oportet. Sed iam vltius, quamnam iustus orationem faciat videamus: *Aperiet os, inquit, suum in oratione, & ante omnia pro delictis suis deprecabitur,* pro eisdem erubescens, & pœnitens. Talem scilicet à parte nostra facere ipsi orationem debemus, nostra inquam delicta & culpas plangere & Deum rogare vt pro sua clementia nostri misceatur, & peccantibus signoseat. Satis vero nobis esse non debet, dicere, Cum primum ad Deum conuerterer, generalem omnium flagitiorum meorum confessionem institui, ac tum aliquot eisdem plangendis, plorandis, & pœnitentiæ pro eisdem suscipiendæ dies dedicaui. Neque vero par est, vt, postquam semel confessi sumus, eorum obliuiscamur, sed ea semper præ oculis & in memoria habere oportet, iuxta illud Prophetæ, *Et peccatum meum contra me est semper.* Vnde bene S. Bernardus super illa verba, *Lectulus noster floridus,* sic scribit: *Lectulus tuus, id est cor tuum adhuc fetidus & maleolens est, quia nondum vitiorum ac consuetudinum, quas è mundo tulisti, puritiam deposuisti, & sponsum inuitare audes, vt ad eundem dormiturus declinet; iam inquam de aliis altioribus amoris & arctæ cum Deo vnionis exercitiis tractare cupis, tamquam si perfectus fores. Ante cor tuum lacrymis lauare, & expiare stude* (*Lauabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo,*) ac virtutum floribus exornare, ac postea sponsum tuum ad lectulum poteris inuitare: vti sponsum fecisse constat. Age primo de osculo pedum, te demisse humiliando, deque peccatis tuis plurimum dolendo, ac de osculo manuum, vt scilicet opera tua bona Deo offeras, & veras solidasque de manibus eius virtutes recipere

Serm. 46. in Cantic. Cant. 1.15.

Psal. 6. 7.

Rodriguez exercit. pars 1.

X cipere

cupere proctres: tertiumque illud osculum oris, vnionem inquam illam altissimam non ante habere velis, quam ad id te Dominus dignetur sustollere. De antiquo quodam & admodum spirituali Patre memoriae proditum est, viginti & amplius annos eum illis viæ purgatiuæ exercitiis impendisse; nos vero in ea statim defatigamur, & statim ad osculum oris, & amoris Dei exercitia transire cupimus. Sed bono solidoque ante opus est fundamento, vt tam altum illi ædificium superimponatur. Præter alia multa bona & vtilitates, quæ in hoc exercitio continentur (de quibus postea dicendi erit locus) singulare quoddam aduersus peccata omnia remedium in ea constat contineri: qui enim peccatum assidue detestatur, Deum se offendisse dolet, deque eo intime confunditur, non facile in ipsum relabatur. contra, quod aliqui, qui admodum spirituales & orationi dediti videbantur, & forsitan etiam erant, turpiter prolapsi sunt, non aliam fædi huius lapsus causam esse volunt sancti, quam quod hoc exercitium non quantum & quam diu par erat, coluerint: quia ita se aliis exercitiis, & suauioribus saporibusque considerationibus sectandis dabant, vt propriæ cognitionis, & peccatorum suorum considerationis exercitia penitus obliuiscerentur. Inde factum, vt præsumptuose nimis sibi confiderent, nec tam timide quam quidem necesse erat, & caute se gesserint; atque ideo prolapsi sunt, quo minime oportebat. Quia scilicet statim vilitatis suæ obliui sunt, ideo etiam ab ea, quam habebant, altitudine cotruerunt. Parproinde est. orationem nostram multo tempore solum (vti suadet Sapiens) circa peccatorum admissorum deplorationem versari, donec tandem porrecta nobis manu dicat Dominus, *Amice ascende superius.*

Iam videamus, quænam sit alta & specialissima illa oratio, quam Dominus, cum placuerit, suis inspirat. Subdit ergo

Sapiens, *Si enim magnus Dominus voluerit, Spiritu intelligentia replebit illum.* Si inquam voluerit: neque enim ius hereditarium id est, sed non nisi liberalissima quædam & quam maxime gratuita gratia. Tibi scilicet in oratione versanti cœlestis quædam derepente oborietur lux & radius, quo illustratus, magni facere mox incipies, quod ante non intellegebas. Hoc est donum orationis. Quoties antea ipsam vsurpasti, nec rem hanc aduertisti, vti eam modo aduertis? Vocatur autem id *Spiritus intelligentia*: quia reuera non videtur esse aliud, quam simplex & nuda quædam apprehensio; adeo scilicet homo per lucem hanc quietatur, & serene tranquillatur. Sicut contingit interdum in hoc mundo, vt homo dum in imaginem quandam perfectam, & omnibus numeris absolutam oculis incidit, eamque diutius visu fixo & irretorto, ac sine vlllo mentis discursu, sed magna quadam delectatione, suspensione, & admiratione contemplatur: ea inspicienda satiari nequeat: ita in alta ac sublimi hac oratione & contemplatione fieri certum est: aut potius dicendum, non aliam Beatorum in cœlo orationem videri, dum Deum contemplantur. Beatitudo siquidem in sola visione & contemplatione Dei consistit; in cœlo enim absorpti & immergi erimus, Deum & videndo & continenter amando, idque simplici quadam maiestatis illius diuinæ visione, eius præsentia & gloria fruentes, sine vlllo profus mentis discursu, ac tædio vel defatigatione, quæ tandem ex vnus eiusdem rei conspectu nasci solet; quinimo *canticum* illud ac diuinum illud manna semper nobis *nouum* videbitur, atque adeo noua semper & recenti admiratione perfundemur.

Hoc ergo modo perfecta & alta illa oratio, quam contemplationem vocant, hic in terris habetur, quando scilicet illam Dominus dare dignatur; quod, cui ea obtigit, nunquam Deum intuenendo vel contemplando satiatur, idque sine

Traçt. 3. c. 21. & p. 2. Traçt. 7. c. 4.

Cur aliqui viri spirituales prolapsi.

Meditatio peccatorum non deponenda.

1. cor. 14. 20.

fine vilo discursu aut defatigatione, sed simplici duntaxat intuitu. Addit, *Replebit illum.* Hæc namque gratia tam abundans & copiosa est, vt redundet; nec tam angusto queat vase contineri. Vnde etiam subiungit quod hic conseruitur, *Et ipse tamquam imbres mittet eloquia sapientia sua. Et in oratione confitebitur Domino.* Vnde statim succedunt colloquia. Hoc namque tempus proprium est ad cum Deo loquendum, quando videlicet anima à cœlesti illa luce & sapientia iam mota, edocta & subleuata est. Acque hoc B. P. N. tempus esse ait ad colloquia facienda peropportuna *Occurrente, inquit, nobis spiritali motu ad colloquia veniamus.* Quod in primis notandum est: postquam scilicet ipsi potentiaram nostrarum discursum adhibuimus meditando & considerando, & iam æstu suo meditatio cor inflammavit, & aliquo iam nos impelli mouerique sentimus, tunc commodum colloquiorum, familiarioris cum Deo tractationis, petitionum, & gratiarum concedendarum tempus est: oratio namque è corde, quod iam à Deo motum est, procedens, ab eo solet exaudiri, & apud Maiestatem eius gratiam inuenit. Nam, vt ait Augustinus, quando *hominem Deus ad quid postulandum mouet, signum est dare eum velle quod petitur.* Hæc est oratio specialis, quam Dominus dat cuiuscumque voluerit: *Si enim Dominus magnus voluerit, spiritu intelligentia replebit illum.* Si, inquam Dominus, qui magnus & potens est, voluerit, facile sublimem hunc & eminentem orationis modum habere possumus.

Si vero ad tam excellens orationis genus nos euehere Domino non placuerit, non propterea, inquit Bernardus, dolere, contristari, aut animum despondere debemus, sed sufficere nobis virtutum exercitium debet, & quod nos Deus in sua gratia conferuet, neu in peccatum anat prolabi. *Vtinam, inquit, desur mihi*

pax bonitas, gaudium in spiritu sancto, misereri in hilaritate, tribuere in simplicitate, gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus. Et hic contentus ero, Cetera (contemplationes inquam istas sublimes) Apostolis virisque Apostolicis relinquo, Montes excelsi ceruus, petra refugium erinaceis. Alii illi contemplationis montes in vsum sunt illorum, qui quadam ceruorum ac damarum velocitate, ad perfectionem euolant: ego, qui non nisi erio sum, imperfectionum ac peccatorum spinis & aculeis vndeundique plenus, ad illius foramina petra, quæ est Christus, confugiam, vt me intra sacra eius vulnera abscondam, culpasque ac delicta mea sanguine inde prorumpente abluam, atque hæc mea futura oratio est. Si ergo S. Bernardo vnicum virtutum exercitium, ac dolor contritioque de peccatis sufficiat, & aliam illam orationem excellentem viris Apostolicis, aliisque illustribus sanctis, quibus eam Dominus conferre dignabitur, relinquat, æquum erit vt & nobis ea satis sint, & nostrum in oratione exercitium sit, de peccatis dolere & erubescere, passiones nostras mortificare vitia ac malas inclinationes & habitus euellere, omnes denique quæcunque in via virtutis nobis occurrere possunt repugnantias ac difficultates expugnare studere; de specialissima vero illa & sublimi oratione nihil solliciti sumus, sed expectemus donec, ad eam nos Dominus subuehere sustollere voluerit, quin etiam tum, cum ad eam vocati videbimur, valde circumspecte & caute nos geramus oportet, quod multis id expositum esse soleat fraudibus & illusionibus. Credit siquidem subinde homo, ad hoc se orationis genus à Deo vocari, quod nescio quam in amoris Dei exercitio dulcedinem, suauitatem, & felicitatem experiatur: adeo vt huc ipse diuinitus non vocetur, sed se sponte ingerat & intrudat. Nam illudit ei satan & caliginem offundit, vt de serat scilicet & omittat ea quæ sibi

Psal. 105. 18.

Virtutum studium virtutum fuga orationis nota sine materia.

Lib. exercit. spirit. in se. p. 1. & 2. Exercit. 1. in domo.

Lib. de verb. Dom. serm. 1. & 29.

Serm. 47. in Cant.

Z. u. d. Bl. f.
in specul. spi-
ritual. c. 11.

necessaria sunt, & tandem nihili faciat, nec in vno, nec in altero proficiat. Nam, (vt apposte peritissimus quidam rerum spiritualium Magister ostendit) quem admodum insignis temeritas & impudentia foret, si Regis mensæ, sine eius iussu & permissu affideret is, cui expresse Rex imperasset vt ad eam staret, sibi que sedenti ministraret: ita parum reuenter decenterque facit is, qui dulcis contemplationis otio totus vacare cupit, euidenter tamen ad eam ab ipso Deo non vocatus. Quare prudens quoddam hac in re consilium suggerit S. Bonauentura, monetque in eo se hominem exercere debere, quod securum & vtile est, in vitiorum scilicet & prauorum habituum suorum eradicatione, verarumque virtutum in animum insitione: hoc namque iter & planissimum & tutissimum est, & in quo nulla subest fraus, impostura nulla, imo vero quo mortificationi, humiliationi, & resignationi accuratius ac studiosius incubuerit, eo Deo futurus est grator, plusque apud eum meriturus. At in aliis illis modis excellentibus & extraordinariis, multæ, ait idem Bonauentura, demonis latere solent illusiones & imposturæ. Sape namque quis putat à Deo proficisci, quod ab eo non provenit, & multum & magnum esse id, quod vix aliquid & nihil est: quocirca extraordinaria sunt per ordinaria examinanda, non hæc per illa. Atque hæc communis Sanctorum Patrum doctrina est, vt iam iam ostensuri sumus.

De process.
Relig. c. 20.

Contemplatio
periculosa.
Meditatio
vna.

CAPVT VI.

Doctrina superior amplius declaratur.

Gregor. lib.
7. Moral. c.
27.
Bernard.
serm. 46. in
Cant.

Ad maiorem doctrinæ huius confirmationem & declarationem, notant hoc loco sancti Patres, ac rerum spiritualium magistri, vt ad altam illam, de qua ante egimus, orationem & contem-

plationem perueniamus, magna multaque passionum nostrarum mortificatione opus esse, & solidum ante virtutum moralium, frequenti diuturniorique illarum exercitio, fundamentum iaciendum: quod nisi fiat, frustra nos & irrito conatu ad contemplationem velle ascendere, aut eam exercere. Oportet, inquit, vt prius sis Iacob lucians, quam Israel Deum videns, ac dicens, Vidi Deum facie ad faciem: ante, inquam, passiones & prauos appetitus edomes, quam ad intimam illam cum Deo vniõnem peruenias. Vnde Ludouicus Blosius, cum qui ad excellentem quandam diuini amoris gradum gestit pertingere; sua tamen vitia serio corrigere & mortificare, & inordinatum erga creaturas amorem eradicare non procurat, similem esse ait homini, qui plumbo ferroque onustus, & manus pedesque vinctus, in sublimem cupit arborem ascendere. Quocirca spiritus institutoribus ac magistris præscribunt, vt ante, quam eis, quos in spiritualibus erudiendos susceperunt, hanc contemplationis doctrinam proponant, cunctas inordinatas passiones mortificare, & virtutum è contra habitus acquirere, patientiæ, humilitatis, obedientiæ, huicque exercitio sedulo doceant insistere. Hoc ipsi vocant vitam actiuam, quæ contemplatiuam antecedit oportet. Hac de causa, non pauci qui hac via non processerunt, sed sine certo ordine ad contemplationem peruenire voluerunt, postquam iam multis annis orationi vacassent, omni se virtute vacuos, impatientes, iracundos, superbos esse comperiunt, adeo vt, dum vel minima horum vitiorum sese offert occasio, quam primum stomachabundi in verba indignationem & impatientiã restantia prorumpant: vnde colligere est, quam parum adhuc perfecti & mortificati sint. Præclare id R. P. N. Generalis, Euerhardus, Mercurianus, quadã in epistola, quã hac de re scripsit, his verbis ostendit: Multi defectu discretionis potius, quam desiderio profectus,